

Hytteeieren

ÅRGANG 51 | NR. 4/2022

Unngå vinterskader på hytta

s.14

Er vedfyring
billigere enn
strøm? **s.16**

Bli kjent
med vår nye
daglig leder **s.6**

Bomavgift
på private
veier **s.4**

Fin adventstid

HYTTEEIEREN

Redaktør: Erik Helli

Ansv. red.: Trond G. Hagen

Utgever: Norges Hytteforbund

Org.nr: 975 9968 59

Sekretariat: Billingstadsletta 25,
1396 Billingstad

Kontortid sekretariat: 09.00–15.00

Tlf: 23 27 37 60

Nettside: www.hytteforbund.no

E-post red.: erik.helli@hytteforbund.no

Tlf. juridiske henvendelser:

23 27 37 60

Grafisk utforming: Edda Grafisk AS //
Kristin Mack Alnæs

Trykk: Edda Trykk AS

Forsidefoto: Erik Helli

STYRET

Styreleder og ansvarlig redaktør:

Trond Hagen, bor på Skedsmo, har hytte på Kvitfjell i Ringebu kommune i Gudbrandsdalen.

Styremedlemmer:

- Sverre Stockinger, nestleder, bor i Drøbak, har hytta i Rollag i Numedal i Viken.
- Kristin Ramberg, bor i Oslo, har hytte i Engelsviken i Fredrikstad i Viken.
- Karl Erik Aardal Karlsen, bor i Skallestad, har hytte på Blefjell.
- Kari Bente Aaserud, bor i Bærum, har hytte på Sjusjøen i Ringsaker i Innlandet.

Varamedlemmer:

- Jens N. Engelstad, bor i Oslo, har hytte i Gausdal i Innlandet.
- Per Gunnar Halvorsen, bor i Halden, har hytte i Sarpsborg i Viken.

Sekretariat og daglig leder:

- Vegard Halvorsen

MEDLEMSKONTINGENT

Personlig medlem: kr 500,-

Velforening:

- 2–20 medlemmer kr 1 000,-
- 21–50 medlemmer kr 2 000,-
- 51–200 medlemmer kr 3 000,-
- 201–500 medlemmer kr 4 000,-
- Over 500 medlemmer kr 5 000,-
- Velsammenslutning: kr 1 000,-

Kontingentår: 12 måneder

Medlemskapet må sies opp skriftlig

Kontonr: 1271.29.40415

BIDRAG TIL INNHOLD

Stoff til neste utgave av Hytteeieren sendes direkte til redaksjonen norges@hytteforbund.no

- Norges Hytteforbund og redaksjonen frasier seg ansvar for innleggene i Hytteeieren.
- Gi beskjed dersom innlegget skal være anonymt.
- Navn og adresse må gjøres kjent for redaksjonen.

Redaksjonen forbeholder seg retten til å:

- Forkorte innlegg pga. plassmangel
- Fremlegge svarinnlegg for de/den involverte før trykking.
- Gi tillatelse av formidling av medlemsbladets innhold til andre publikasjoner, derav også digital videreformidling.

Bruk av bladets innhold må på forhånd avtales med ansvarlig redaktør.

ANNONSERING

På web:

- I redaksjonelt innhold: 900x300px
- På forsiden høyre spalte: 600x800px

På trykk:

- Helseide: format 210 mm x 280 mm, utfallende + 3mm

Pris helseide inkl. banner på nettsiden i 90 dager: kr 15.000

For priser; Ta kontakt!

For annonsering:

erik.helli@hytteforbund.no

Har du forslag til tema eller innspill til redaksjonen, send mail til erik.helli@hytteforbund.no

Staten og regjeringen svikter hytteeierne – igjen!

Norges Hytteforbund (NHF) har ansatt en ny daglig leder. Vegard Halvorsen ble fra den 15. oktober ansatt som ny daglig leder av NHF. Han er 35 år og kommer fra stillingen som generalsekretær for Grenserittet i Østfold. Vi gleder oss til å få Vegard med på laget.

Strømstøtteordningen til husholdninger (– fritidsboliger) er som kjent basert på et forbrukstak på 5000 kWt i måneden. Etter å ha undersøkt nærmere viser det seg at den faktiske strømstøtten i neste års statsbudsjett ikke er basert på et forbruk på inntil 5000 kWt i måneden, men på et landsgjennomsnittlig forbruk som er på ca. 1300 kWt per måned.

I statsbudsjettet for 2023 er det altså budsjettert med bare 26 % av det forbruket som regjeringen har satt som øvre grense per husholdning for støtte. Regjeringen kan altså gå på en skikkelig økonomisk smell hvis vi får en «normal» vinter med sterk kulde og mye snø.

Gjennomsnittlig strømforbruk for hus og hytte til sammen ligger på ca. 2000 kWt pr måned. Det samlede forbruket for hus og hytter utgjør altså kun 40 % av det forbrukstaket regjeringen har lagt opp til for boliger alene i statsbudsjettet for 2023.

Samtidig ignorerer den sittende regjering de negative konsekvensene av at hytteeiere uteblir fra hyttene sine for å spare strøm. Dette kom fram under en høring i Energi- og Miljøkomiteén som forbundet ble invitert til å delta i den 20. oktober i år. Da undertegnede påpekte de mulige negative konsekvensene for lokalt næringsliv som følge av manglende strømstøtte i en diskusjon med SV sin representant, kunne han fortelle at dette var tatt hånd om i statsbudsjettet, fordi regjeringen

hadde vedtatt en strømstøtteordning til næringslivet på 3 milliarder kr. Uten strømstøtte til fritidsboliger vil svært mange av kundene i distriktene utebli i vinter, uansett hvor mye regjeringen bevilger i strømstøtte til lokalt næringsliv. Støtten til næringslivet i hyttekommunene kan dermed i verste fall få liten innvirkning på handel og bevaring av arbeidsplasser.

Fritidsboligens plass i forbindelse med sivilt beredskap. På grunn av krigen i Ukraina er det blitt satt fokus på sivile beredskapsplaner og generell sivil beredskap. I forbindelse med at «Forskrifter om krigsutflytting» tredde i kraft den 5. september 1980 ble kommuner gjort oppmerksom på at fritidsboliger i størst mulig grad skulle benyttes ved tvangsutflytting fra krigsutsatte områder. Med bakgrunn i nevnte forskrift rettet NHF den 26. oktober en henvendelse til Direktoratet for Sikkerhet og Beredskap (DSB) med spørsmål om fritidsboligers plass med hensyn på dagens sivile beredskap. Dette med bakgrunn i at svært mange fritidsboliger til vinteren vil være nærmest nedstengt som følge av manglende strømstøtte. Forbundet har ennå ikke mottatt et svar fra DSB.

Hytter uten innlagt strøm. Enova SF ble opprettet av Stortinget i 2001 for å bidra til omlegging av energibruk og energiproduksjon. I dag eies selskapet av Klima- og miljødepartementet, og har et mandat som spisser Enova som klimavirkemiddel. Stortinget slo i 2016 fast at Enova skulle være et sentralt virkemiddel i utviklingen av lavutslippssamfunnet og framtidens energisystem. Boligeiere kan således søke om økonomisk støtte fra Enova til miljøtiltak. Dette gjelder imidlertid ikke for hytter uten strøm. En forutsetning for støtte er at boligen har innlagt strøm. Det er imidlertid ca 100 000 fritidsboliger i landet som ikke har

Trond G. Hagen, styreleder

strøm og er, ifølge Enova, dermed ikke berettiget til støtte. Forbundet arbeider for å få endret dette slik at hytter uten strøm i fremtiden kan søke om støtte til miljøtiltak.

Sammenslåing med Norsk Hyttelag bringer med seg fordeler for deg som er medlem og oss som organisasjon. I disse dager er vi i prosess med flere av våre samarbeidspartnere og målet er at vi etter hvert skal få på plass flere rabattordninger. Men tidligere undersøkelser har vist at vår viktigste oppgave har vært og er å tilby deg vår human kapital i form av jusrelatert kompetanse. Der skal vi fortsette å bidra med.

Helt til slutt: Fra og med denne utgaven vil medlemsbladet hete Hytteeieren. Vi har beholdt vår logo med tilhørende farger. Designet på bladet er identisk med Hytte & Fritid. Medlemmer fra Norsk Hyttelag vil oppleve at medlemskontingenten har gått ned med en femti-lapp. Årsaken til det er at vi ikke driver næringsvirksomhet og fører derfor ikke mva regnskap. Kos dere med Hytteeieren.

De beste ønsker om en fredelig høytid!

*Med hilsen
Trond G Hagen, styreleder*

*De nye automatiske bomstasjoner med skiltavlesning er god butikk for grunneierne.
Foto: Erik Helli*

Kort om bomavgift for bruk av privat vei

Mange private veier brukes av langt flere enn dem som faktisk har veirett. Bakgrunnen for dette kan være at veien benyttes for adgang til friluftsområder, slik som eksempelvis skiløyper. Konsekvensen av at veien kan benyttes av allmenheten er at veien også krever mer vedlikehold. Spørsmålet blir da om man kan kreve betaling for allmenhetens veibruk.

RETSLIG UTGANGSPUNKT

Det finnes hjemmel for innkreving av bomavgift på private veier i veglova § 56 første ledd. Bestemmelsen åpner for at man kan sette opp bom og kreve inn bompenger, forutsatt at dette omsøkes til kommunen. I tillegg er det kommunen som avgjør hvilken størrelse det kan være på bomavgiften og om det skal settes vilkår for hvordan bompengene skal benyttes.

HVA KAN KREVES DEKKET I BOMAVGIFTEN?

Veglova åpner opp for at man kan kreve bomavgift for allmenhetens bruk av veien for at veien skal holdes vedlike. Det vil si at bomavgiften ikke nødvendigvis kan benyttes for å finansiere andre tiltak i tilknytning til veien, men det må antas at man har anledning til å ta en viss profitt for fri ferdsel på privat eiendom. Profittandelen kan disponeres fritt. Likevel kan ikke bomavgiften settes høyere enn det som kommunen aksepterer. I nyere rettspraksis legges det til grunn at hvordan profitten skal brukes, kan ha betydning for hvor stor profitt man kan innberegne. Eksempelvis om profitten skal brukes for allmenntilgode formål, har det betydning for kommunens beslutning, sml. LH-2021-147491.

Det er uansett viktig å ha i bakhodet at man har rett til å stenge veien for

«Heller ikke serviceavgift for tilrettelegging av slike tiltak kan direkte innbakes i bomavgiften.»

Tekst:

**ADV.FLM. JONAS NILSEN OG ADVOKAT MAURITZ AARSKOG
ØSTBY AARSKOG ADVOKATFIRMA AS**

allmenn motorisert ferdsel, jf. friluftsløven § 4. Stenging av privat vei for motorisert ferdsel kan innebære at viktige friluftsområder blir stående ubenyttet. Det er ikke i noens interesse. Dette forholdet kan fungere som pressmiddel i møte med kommunen dersom kommunen mener at omsøkt bomavgift er for høy.

GRENSER FOR BOMAVGIFTEN

Det er flere regler om som begrenser adgangen til å ta bomavgift:

For det første hindrer allemannsretten at man kan stenge en vei for ikke-motorisert ferdsel og hestekjøretøy, jf. motsetningsvis friluftsløven § 4. I praksis betyr det at dersom det settes opp en bom for å hindre motorisert ferdsel, må det samtidig legges til rette for at ikke-motorisert ferdsel kommer seg forbi bommen.

For det andre hindrer friluftsløven § 14 at man kan kreve avgift for

utøvelse av en allemannsrett. Det typiske eksempelet forarbeidene peker på er avgift for å benytte seg av skiløyper, turløyper mv. Heller ikke serviceavgift for tilrettelegging av slike tiltak kan direkte innbakes i bomavgiften. Skal bomavgiften dekke dette, må dette dekkes av veieierens profittandel og eller ved frivillig betaling fra brukerne.

For det tredje følger det av friluftsløven § 14 at en grunneier kan kreve «rimelig avgift» for adgang til opparbeidet friluftsområde, men at avgiften ikke kan stå «i misforhold til de tiltak eier» har gjort med området for allmenhetens interesse. Denne bestemmelsen gjelder ikke direkte for bomavgift etter veglova § 56. Imidlertid er det grunn til å tro at kommunen vil benytte samme norm når det skal vurderes om størrelsen på en bomavgift kan aksepteres. Særlig dersom profittandelen på veien er betydelig. ■

Hils på vår nye leder

Vegard Halvorsen er ansatt som ny daglig leder i Norges Hytteforbund. Hytteeieren har hatt en prat med Vegard og er spent på å høre hvordan han har opplevd de 30 første dagene.

Av: Erik Helli, redaktør

Har du rukket å gjøre deg opp noen tanker om hva du som er i vente Vegard?

– Det korte svaret er at jeg går en spennende tid i møte. Stolen min er så vidt blitt varm, men allerede nå har jeg jo dannet meg et visst bilde av organisasjonen og hvilke type spørsmål medlemmene har av utfordringer. Allerede nå må jeg si at jeg er overrasket over to ting: Det ene er bredden i spørsmålene medlemmene stiller oss og dernest er det kompleksiteten i problemstillinger vi blir presentert. Sakene er mer ulike en hva jeg først hadde tenkt meg at det skulle være. – men det gjør det enda mer spennende å ta fatt, fortsetter Vegard.

– Jeg antar at jeg ikke er særlig annerledes enn andre medlemmer og liker å stille meg selv enkle spørsmål, som for eksempel; Hvorfor skal jeg være medlem av Norges Hytteforbund? Hva er viktig og hvilke tjenester er det medlemmene setter pris på? Er det medlemsfordeler i form av rabattordninger eller er det en tyngre kompetansepartner som ønskes der ute. Det er mange «hvorfor» spørsmål som jeg skal jobbe med å finne svar på. Rett og slett forsøke å ta tempen på organisasjonen, sier Vegard.

KOMMUNIKASJON ER ET SPENNENDE FAG

– Jeg ser at det er satset mye på å få til gode nettsider og mye av kommunikasjon vil nok også i fortsettelsen foregå på digitale plattformer, men vi skal på ingen måte avskrive det trykte medium. Det vil fortsatt være viktig i lang tid. Og så minner jeg om at vi fortsatt er å treffe pr telefon. Jeg liker å snakke med folk og jeg liker å snakke med de jeg er her for. Heldigvis er det nå mulig å ha fysiske møter igjen og jeg ser ingen grunn til at medlemmer ikke skal kunne komme en tur innom.

Du har jo erfaring fra andre organisasjoner, hva tar du med deg inn i Norges Hytteforbund?

– Jeg vil først si at jeg er imponert over styret og hvilken kompetanse en del av styremedlemmene besitter. For en kunnskapsbase de sitter på! En av mine mange viktige oppgaver er å forsøke å systematisere kompetansen på en effektiv måte, slik at de medlemmer som ønsker å finne raske svar skal kunne finne svar på spørsmål via vår nettside. Her har man kommet et stykke på veg og mange benytter linken på nettsiden FAQ (Ofte stilte spørsmål). Dette er en kontinuerlig prosess.

Fra tidligere har jeg jobbet fram og iverksatt markedsplaner og dette

Vegard Halvorsen er ny daglig leder.

arbeidet har jeg tenkt å fortsette med her også.

Det skjer mye hos oss om dagen og for kort tid siden ble Norsk Hyttelag en del av oss. Har du rukket å gjøre deg opp noen tanker her?

Ja det har jeg, udelte positivt slik jeg kan se det. Det var en kjempegod ide å slå i sammen to så like organisasjoner og sammen blir man sterkere. Den største vinneren her er medlemmene. En viktig oppgave nå er å sørge for at medlemmer fra begge organisasjoner skal tilbys gode fordeler, uansett hvilken organisasjon de kommer fra. Vår medlemsmasse er et tverrsnitt av befolkningen og som jeg var inne på innledningsvis er det nok ulikt hva det enkelte medlem vil være opptatt av. Så da blir det litt «Ja takk, begge deler»

Avslutningsvis er vi jo litt nysgjerrige på om du selv har hytte?

Nei, jeg har ikke egen hytte, men her stiller jeg på lag med mange nordmenn som har tilgang på hytte. Det har faktisk jeg også, og er så heldig at jeg har tilgang på en fjellhytte og ikke mist en sjøhytte. Jeg er jo oppvokst i Halden så båt og badeliv har vært en viktig del av min identitet og oppvekst, avslutter Vegard. ■

Advokatfirmaet Økland & Co DA og Norges Hytteforbund er samarbeidspartnere

**Medlemmer i Norges Hytteforbund får
en time med gratis juridisk bistand
av våre advokater.**

Har du behov for ytterligere hjelp får medlemmer av Norges Hytteforbund 20 % rabatt på veiledende timepriser. Økland er et stort advokatfirma med mange kompetente, dedikerte og hyggelige medarbeidere. Vi har kontorer på Romerike og i Oslo, men jobber med saker over hele landet.

Vi arbeider mye med fast eiendom, herunder tomtefeste, bruksrettigheter, eierskifte, sameierett og skatterett.

Les mer om vår ekspertise på oklandco.no

Marte Risøy

ADVOKAT

+47 468 37 147

+47 64 84 60 60

marte.risoy@oklandco.no

Økland

Beredskap

– tør du tenke tanken helt ut?

Å ha et lite beredskapslager kan vise seg å være klokt.
Tenk igjennom hva du vil trenge om noe dramatisk inntreffer.
Foto: Erik Helli

Vi lever i en urolig tid. Stadig oftere kan vi lese om at vi bør ta noen enkle forhåndsregler. Målet er å kunne være selvberget to tre dager. Helt uten tilgang på kontanter, vann og strøm. På tide å sette opp en beredskapskasse? Fallskjermersoldater sier; vi må forberede oss på hendelser som aldri skal skje!

VÅR BEREDT

De fleste av oss er helt avhengig av strøm i hverdagen; til oppvarming, lys, matlaging, varmtvann og elektriske apparater. Uvær, naturhendelser, sabotasje, tekniske problemer, terror eller krigshandlinger kan føre til at mange mister for eksempel strøm eller vann, og at det kan bli vanskeligere å få tak i nødvendige varer. Sjansen er kanskje ikke så stor, men det kan skje. Da bør du være forberedt. Med et lite reserverlager av det du er mest avhengig av – vann, mat, medisiner og varmekilder – er du bedre rustet for å klare deg selv noen dager.

VURDER RISIKO OG SÅRBARHET I DITT HJEM

Tenk igjennom hva som kan skje, hvilke konsekvenser kunne det ha fått og hvordan nettopp din familie ville ha håndtert det. Finn ut hvem som kan trenge din hjelp og hvordan du kan bidra. Hvis det er utstyr du planlegger å

bruke i en nødsituasjon, vær kjent med hvordan det brukes og sørg for at det virker.

SLIK KAN DU DEKKE GRUNNLEGGENDE BEHOV I TRE DØGN

De grunnleggende behovene som må dekkes de første tre døgnene av en krise er varme, drikke, mat, legemidler, hygiene og informasjon. Mange av oss har allerede en god del av det vi trenger for å klare oss selv i noen dager, så det er ofte ikke så mye som skal til for å komme helt i mål.

Har dere det mest nødvendige på plass slik at dere kan klare dere selv i minst tre døgn, er dere rustet for å komme dere gjennom de fleste kriser. Om krisen blir langvarig har dere med disse forberedelsene kjøpt dere tid og rom til å planlegge videre. Samtidig bidrar dere også til at de som trenger det mest kan få hjelp først. ■

Foto: Jasmin Sessler / Unsplash.com

Beredskap

Foto: Radek Grzybowski / Unsplash.com

Foto: Gabriel Alenius / Unsplash.com

Foto: Margarita Zueva / Unsplash.com

EKSEMPEL PÅ BEREDSKAPSLAGER:

- 9 liter vann per person
- to pakker knekkebrød per person
- en pakke havregryn per person
- tre bokser middagshermetikk eller tre poser tørrmat per person
- tre bokser med pålegg med lang holdbarhet per person
- noen poser tørket frukt eller nøtter, kjeks og sjokolade
- medisiner du er avhengig av
- ved-, gass eller parafinovn til oppvarming
- grill eller kokeapparat som går på gass
- stearinlys, lommelykt med batterier eller parafinlampe
- fyrstikker eller lighter
- varme klær, pledd og sovepose
- førstehjelpspakke
- batteridrevet DAB-radio
- batterier, ladet batteribank og mobillader til bilen
- våtservietter og desinfeksjonsmiddel
- tørke-/toalettpapir
- sanitetsprodukter
- litt kontanter
- ekstra drivstoff og ved/gass/parafin/rødsprit til oppvarming og matlaging
- jodtabletter ved atomhendelser dersom du er under 40 år, gravid, ammende eller har barn som bor hjemme

Slik lagrer du vann

For å dekke grunnleggende behov anbefaler vi å lagre 9 liter vann per person i husstanden. Følger du rådene i denne artikkelen kan vannet fint lagres i årevis, og fortsatt være trygt å drikke.

Av: Sikker hverdag

RENGJØR FLASKER ELLER DUNKER

For å sikre best mulig holdbarhet på vannet ved lagring bør man vaske flaskene/dunkene med såpe og vann og skylle dem. Tilsett deretter to kopper husholdningsklorin per 10 liter vann. La det stå i minst 30 minutter før du skyller godt.

BRUK KALDT VANN

Etter rengjøringen fyller du flaskene eller dunkene helt fulle med vann fra springen. La vannet renne helt til det er kaldt, slik at du lagrer «nytt» vann. Varmt vann anbefales ikke som drikkevann, da varmt vann frigjør metaller fra rørettet.

LA VANNET STÅ MØRKT OG KJØLIG

Vann skal helst lagres på et mørkt og kjølig sted uten direkte sollys. Sollys og høy temperatur kan langsomt bryte ned plastbeholdere slik at det blir lukt og smaksstoffer i vannet. Det kan også føre til vekst av alger.

Vannbeholdere skal ikke oppbevares i rom hvor bensin, plantevernmidler og andre lignende stoffer står. Årsaken er at damp fra disse kan trenge inn i plast.

Frost gjør at vannet fryser. Det kan ødelegge en full flaske, selv om vannkvaliteten ikke nødvendigvis blir dårligere.

Vann holder seg lenge, men husk å rengjøre kannene.

For å sikre god smaks kvalitet bør man bytte vannet en gang i året. Du kan også vurdere å lagre vann på glass. Sammenlignet med plastlassbeholdere er glass tettere og mindre utsatt for inntrengning av lukt. Litt rar smak eller lukt har imidlertid ikke noe å si for helsen.

KJØP AV BUTIKKVANN

Du kan også kjøpe vann og lagre det. At butikkvann har holdbarhetsdato handler mest om at produsentene kan garantere innholdet slik de fremstiller det. At vannet etter hvert kan få en emmen smak fordi flasken ikke er helt tett – og platen kan avgi smak på vannet – betyr ikke at vannet er helseskadelig å drikke. ■

Foto: Kobu Agency / Unsplash.com

DYRE ØSTBY MAURITZ AARSKOG

ØSTBY AARSKOG ADVOKATFIRMA AS

Østby Aarskog Advokatfirma AS bistår private og organisasjoner som Norges Hytteforbund med rådgivning og tvisteløsning.

Vi bistår i typiske problemstillinger for eiere av fritidsboliger:

- Vei og byggesaker
- Festekontrakter
- Arv og generasjonsskifte
- Vann & avløp
- Byggetvister
- Kjøp / salg

Ta kontakt med oss- det vil lønne seg

Sentralbord: 62 55 62 00 || Epost: post@ostbyaarskog.no

Hvor mye plass har Norge satt av til hytter i Norge?

Vi har nesten en halv million hytter i Norge, og har satt av plass tilsvarende 200 000 fotballbaner til å bygge flere.

I vår stilte NRK spørsmålet «Hvor mange hytter skal bygges i Norge i framtiden?». Det har ingen visst svar på – før nå.

For å svare på spørsmålet har NINA på oppdrag fra Kommunal- og distriktsdepartementet estimert tomtreserven for fritidsboliger i Norge. Det vil si: Hvor mye areal som er satt av til fritidsboliger i gjeldende arealplaner etter plan- og bygningsloven, men som enda ikke er bygget ut.

3,5 GANGER SÅ STORT AREAL SOM IDAG

– Svaret er 1 479 kvadratkilometer. Det tilsvarer 200 000 fotballbaner, eller fire ganger størrelsen av Mjøsa. Og det er tre og en halv gang arealet til eksisterende tettbygde fritidsbyggområder, forteller NINA-forsker Trond Simensen.

Vi har i dag 445 513 hytter. Hvor mange hytter kan bygges innenfor området som er satt av til fritids-

Arealet som er satt av til fritidsboliger er fire ganger størrelsen til Mjøsa. Foto: Marianne Evju / NINA.

Av:

**TROND SIMENSEN, FORSKER
NORSK INSTITUTT FOR NATURFORSKNING – NINA**

boliger kommer an på hvor tett det bygges.

– Med et konservativt anslag kan vi doble antallet vi har i dag, slik at vi får nær en million hytter, forteller Simensen.

Bygger vi tettere, slik det gjerne gjøres i moderne hyttefelt, er det plass til langt flere.

DETTE KJENNETEGNER FRAMTIDAS HYTTEOMRÅDER

– Hovedtyngden av tomtreservene for fritidsboliger finner vi i fjellskogen i innlandsstrøk. Innlandet, Viken og Trøndelag topper lista over planlagt utbygd areal. Rapporten indikerer at det kan være konflikt mellom utbygging av fritidsboliger og flere viktige miljø- og samfunnshensyn.

Mer konkret fant forskerne følgende:

- 57 kvadratkilometer ligger over eksisterende skoggrense (4 %).
- 90 kvadratkilometer ligger i strandsonen (7 %)
- 109 kvadratkilometer (8 %) ligger i villreinens leveområder
- 131 kvadratkilometer (10 %) ligger i områder med myr.

GRUNNLAG FOR DEBATT OM AREALBRUK

– Det er bra for samfunnsdebatten å ha fått disse tallene på bordet. Debatten om arealbruk bør bygge på oppdatert kunnskap, og denne rapporten er et bidrag til det, sier Simensen.

Simensen understreker samtidig at noen også bør regne på effektene for klima, natur og samfunn.

Han anbefaler også en «planvask», hvor kommunene går kritisk gjennom planene og tar ut utdaterte planer som ikke lenger er aktuelle, og samtidig vurderer hvor mye utbygging som er ønskelig – og realistisk. ■

Solcelleanlegg på hytta

I disse dager er det mange som har tanker om enten å etablere eller oppgradere sine solcelleanlegg på hytta. Vi var litt nysgjerrig på hvordan reglene faktisk var og hvordan de ulike kommuner tolket og kommuniserte reglene. Derfor sendte vi ut tre henvendelser til typiske «sjøhyttekommuner» og nedenfor gir vi deg en liten oppsummering av svarene vi fikk.

Av: Erik Helli, redaktør

Generelt er det regler i Plan & Bygningsloven som gjelder, dog med noen modifikasjoner. En kommune sier at om anlegget monteres på tak vil tiltaket ikke være søknadspliktig, gitt at følgende:

- Anlegget er plassert på et tak.
- Fasadens karakter ikke endres vesentlig (tak er en del av fasaden).
- Solcellepanelet installeres i tilknytning til én boenhet eller branncelle.
- Solenergisystemet ikke kommer i konflikt med bestemmelser eller intensjon i reguleringsplan/arealplan.
- Det må inneha gode visuelle kvaliteter, både i seg selv og i forhold til omkringliggende bebyggelse.
- Er ikke-reflekerende (gjelder kystsonen/ved vassdrag).
- Minst 4 meter fra nabogrense.
- Kun til eget bruk.

For å ivareta brannforskrifter er det egne regler om du har planer om at anlegget skal monteres på bygårder eller fritidsleiligheter med flere boenheter. Vi ser også av reglene over at om du tenker at du skal sende overskuddsstrøm tilbake vil reglene være langt strengere og tiltaket er søknadspliktig.

I enkelte tilfelle kan det være nødvendig å søke kommunen om dispensasjon fra reguleringsplanen.

Et eventuelt fritak for søknadsplikt krever at anlegget ikke kommer i konflikt med bestemmelser i kommunens arealplan eller reguleringsplan for området. Det vil også bli gjort egne vurderinger på hytta har eksponering mot sjø og ligger innenfor 100m sonen. I enkelte områder for fritidsbebyggelse kan det være spesielle krav om materialbruk på tak i reguleringsplanen. I andre tilfeller er det åpnet for flere typer taktekkning, men stilt krav om ikke-reflekerende takflate. Dersom solcelleanlegg er i

strid med noen av bestemmelsene i reguleringsplanen, må man søke om dispensasjon.

OPPSUMMERT:

I følge Plan & Bygningsloven er etablering av solcelleanlegg på hytter ikke søknadspliktig. Derimot har hver enkelt kommune sin reguleringsplan som kan inneholde særskilte regler for bruk av taktekkning. Da kan du søke om fritak fra reguleringsplanen. Vår anbefaling er at du kontakter din kommune før du setter i gang. ■

*Ingen konstruksjoner liker skjevbelastning. Skal du måke hyttetaket bør du passe på at taket har lik belastning.
Foto: Erik Helli*

Forebygg vinterskader på hytta

Forsøk på å spare strøm kan utsette vinterforlatte hytter for dyre skader

På grunn av høye strømpriser og manglende strømstøtte er det mange som planlegger å la hytta stå tom over lengre tid denne vinteren. Vinteren er imidlertid en farlig sesong for hytter, og hytteeiere kan gå på en smell om de ser seg blinde på strømpriser. Her er de vanligste hytteskadene, og hvordan de kan forebygges.

FROSTSPRENGTE RØR

Frostsprenge rør forekommer når vann fryser i rørene og gjør at de sprekker. Når været deretter blir mildere, kan det føre til store vannlekkasjer, uvisst for hytteeier. Frostsprenge rør fører til noen av de største og dyreste hytteskadene hvert år. For hytter med innlagt vann gjelder det enten å holde hytta varm nok mens man er borte eller å tømme rørene når man drar.

Jo mer moderne og oppgradert hytta er, desto mer komplisert blir det å skru av vannet. Blandebatterier, varmtvannsbereider, toalett og alle rør må tømmes. For mange er det enklere å bare la litt varme stå på, men da er det viktig at temperaturen er tilstrekkelig i alle rom og at man husker på at strømbrudd kan skje. Å la varmen stå på har imidlertid blitt et lite fristende alternativ grunnet dyr strøm og mangel på strømstøtte. Glem da ikke at vannskader kan bli mye dyrere enn strømgrenningen. Om du skruer av varmen, må du tømme vann, og passe på at du gjør det riktig og fullstendig. Men er hovedkranen stengt, har du uansett forebygget de største skadene.

MUS OG SKADEDYR

Mus leter etter mat, og kommer seg inn gjennom selv knøttsmå hull i vegger og gulv. Beste måten å forhindre ubudne gjester er å passe på at det ikke er noe matrester tilgjengelig til å friste dem, og ved å tette igjen eller dekke til alle åpninger.

Dette kan du blant annet gjøre med en musebørste, netting eller skum. Om du allerede har en museinvasjon, er som oftest de gode, gamle klappfellene beste alternativ.

SNØLAST OG TAKKOLLAPS

Norske hytter er bygd på værutsatte steder og tåler i stor grad norske vintre. Men store mengder snø, og særlig tung, våt snø, kan bli for mye for ethvert tak.

Ifølge Direktoratet for Byggkvalitet tåler vanligvis hus oppført mellom 1950 og 1979 50 cm tørr snø og 40 cm våt snø. Bygninger oppført etter 1980 tåler langt mer. Om taket er bygd for å tåle 150 kilo per kvadratmeter, tilsvarer dette 80 cm tørr snø og 60 cm våt. 350 tilsvarer 120 cm tørr snø og 90 cm våt. Husk å være forsiktig når du måker – etterlatt et tynt lag med snø på taktekket for å unngå skader. Pass også på å måke jevnt slik at vekten fordeles og for å unngå farlig skjevbelastning. Om du hører smell i konstruksjonen, eller merker at vinduer og dører er tunge å åpne, er dette et klart signal på at taket bærer for mye.

TAKLEKKASJE

Taklekkasjer kan forekomme på grunn av plutselig skade på taket eller over tid på grunn av takets alder og manglende vedlikehold. Resultatet er at skaden gir fuktighet, regn og smeltevann tilgang til boligen. Beste måten å forebygge dette er å gjøre jevnlig vedlikehold av taket. I tillegg burde du sjekke tilstanden på taket regelmessig, helst to ganger i året. Dette er særlig viktig etter taket

*Du bør ikke overlate hytte til seg selv.
Foto: Erik Helli*

har fylt 20 år. Rett opp i eventuelle skader raskest mulig. Skal du la hytta stå alene en stund, burde du ta en god sjekk av taket før du drar.

Ifølge Byggstart.no utfører du en taksjekk slik:

- Se etter skader på taktekke, for eksempel sprukne taksteiner
- Se grundig på utsatte områder som gjennomføringer, rundt pipa og ved takvinduer
- Sjekk at takfot, vindski og pipebeslag er rust- og sprekkfri
- Påse at takrenner er uskadet og frie for løv og annet rusk

På eldre torvtak, kan torva begynne å sige ned taket. Når du kontrollerer torvtak, vær ekstra grundig med å se på møne, rafter og gjennomføringer. Fjern også eventuelle busker og små trær som har begynt å vokse på taket slik at røttene ikke gjør skadet på undertaket. ■

Er vedfyring billigere enn strømoppvarming?

Mange hytteeiere fortviler over høye strømpriser. Noen velger faktisk å stenge hytta helt ned i vinter for ikke å bruke den, slik at man unngår store strømregninger. Andre satser maksimalt på vedfyring når hytta brukes. Men hvor mye sparer du egentlig på å fyre opp hytteovnen i stedet for å skru på panelovnene?

Tekst og foto: Øyvind Stranna Larsen Norsk Ved Forum for vedprodusenter.

Det er ikke alltid helt enkelt å orientere seg i vedmarkedet. For ved tilbyes i svært mange forskjellige pakninger. Vi har småsekker fra 30 liter til 80 liter. Storsekker på 1000, 1500 og 2000 liter. Noen storsekker tilbyes med vedkubbene pakket eller stablet. I andre storsekker er kubbene rausert rett fra vedmaskinen, slik at de ligger «hulter til bulter» i sekken. I tillegg selges sekker med kun ett treslag, andre med blandingsved. Hvordan i all veden skal man finne ut av hva som lønner seg mest, når prisen kun oppgis per sekk? Og, hvor mye sparer du egentlig med vedfyring i stedet for å varme opp med strøm?

MANGE FORSKJELLIGE VEDSELGERE.

Vinteren 2010 var meget lang og kald, vannmagasinene dårlig oppfylt. Men vi hadde ikke alle dagens utenlandskabler. Prisen på elektrisitet økte vesentlig i 2010, men nådde allikevel ikke de rekordpriser som registreres nå. Noen vedselgere så da muligheten for å tjene raske penger og hivde seg på vedmarkedet med svært høye priser. Tilsvarende har vi også sett enkelte eksempler på siste fyringssesong. I fjor registrerte vi tilbud om 40 liters sekker med bjørkeved til kr 349 per stk. Dette tilsvarer en oppvarmingspris på ca. 7 kroner per kWt. En pris som direkte kan sammenlignes med strømpris. I

Stablede storsekker inneholder mer ved og derved mer energi enn ustablede. Vedprodusenten vil derfor sette høyere sekkepris på den stablede enn den ustablede. Men hva blir prisen per kWt for hver av de to sekkene? Det bør vedprodusenten kunne opplyse om, hvis ikke kan du beregne dette selv.

de aller fleste tilfeller vil det med en så høy pris være billigere å benytte strøm, også uten strømstøtte.

Norsk Ved Forum for vedprodusenter har i alle år anbefalt våre medlemmer å ha en prisutvikling basert på at man skal betjene sine kunder i mange år framover. Vedprodu-

For å få best mulig energiutbytte av veden er det viktig at den er tørr. Jo fuktigere veden er, jo mindre varme får vi ut i rommet. Da øker også prisen per kWt på vedvarmen. Ved bør ha fuktighetsprosent under 20 %, helst ikke over 23 %. Tørr ved som stables udekket ute vil lett trekke til seg fuktighet.

sentene må selvsagt ha betalt for kostnadsøkninger, samt en viss økning i sin beregnede timepris. Men våre medlemmer er svært bevisst på at de ikke skal skru prisene til himmels i slike vanskelige energisituasjoner som Norge nå er oppe i.

Undersøkelser foretatt i regi av vårt fagblad Norsk Ved dokumenterer at 80 % av våre medlemmer vil øke prisene med ca. 15 % denne fyrings-sesongen. De resterende 20 % har ikke planer om å øke prisene. Dette er sammenlignet med forrige fyrings-sesong.

STRØMPRISENE

Det forventes svært høye priser på strøm utover vinteren. Mandag 10. oktober ble kraftkontrakter for januar og februar 2023 solgt for henholdsvis kr 3,80 og kr 3,70 per kWt i det europeiske kraftmarkedet, ifølge E-24. Med tilsvarende kraftpriser i Norge vil strømprisen da ligge på ca. 5 kroner per kWt utover vinteren, inklusiv avgifter og nettleie. En 40 liters sekk med bjørkeved gir 49 kWt med varme til rommet når vi fyrer i en moderne ovn som utnytter energien med 75 %. Hvis en slik sekk koster mer enn 245 kroner vil det være dyrere å varme opp med ved enn med strøm i hyttene, dersom strømprisen er 5 kroner per kWt. Men våre vedprodusenter selger 40 liters vedsekker for langt under en slik pris. Prisene varierer noe fra landsdel til landsdel, også i løpet av året. Ifølge undersøkelsen som

nylig ble presentert i fagbladet vårt ble gjennomsnittlig landspris for en 40 liters sekk med bjørk da beregnet til ca. kr 83. Dette forutsetter kjøp direkte fra vedprodusent.

BE OM Å FÅ OPPLYST ENERGIPRISEN

Vi har tidligere presentert det nye omsetningssystemet for ved i «Hytte og fritid», med prising av veden etter pris per kWt. Dette er den mest informative prisingen overfor vedkundene. Uansett hvilken forpakning veden selges i, hvilket treslag man kjøper, eller blandingen av treslag, så får kjøperen en eksakt og sammenlignbar pris per kWt.

Derved kan man sammenligne prisen på de forskjellige treslagene og treslags-blandingene, og ikke minst forskjellige forpakninger. Generelt vil du få kjøpt rimeligere ved per kWt, jo større forpakninger som kjøpes. Dessuten, energiprisingen kan også benyttes til å se litt nærmere på om og hvor mye du sparer på å fyre med ved, i stedet for å bruke panelovnene. Alle seriøse vedprodusenter skal på forespørsel kunne opplyse om pris per kWt på veden som selges.

DU KAN OGSÅ BEREGNE ENERGIPRISEN SELV

Dersom du ikke har tilgang på energiprisen, er den forholdsvis enkel å beregne. Du tar utgangspunkt i typisk brutto energiinnhold i de forskjellige sekkene. Disse energimengdene vil kunne variere noe, spesielt i pakkede storsekker der pakkemetodene varierer. Undersøkelser foretatt av Norsk Institutt for bioøkonomi på Ås viser at både for pakkede og upakkede storsekker vil ofte energimengden i storsekke-ene være noe større enn i tabellen nedenfor.

All brutto energi i ved får vi dessverre ikke ut i form av varme til rommet. Noe vil gå tapt i forbrennings-

Sekkestørrelse i liter	Bjørk typisk brutto energiinnhold kWt	Furu typisk brutto energiinnhold kWt	Gran typisk brutto energiinnhold kWt
30	48	39	34
40	65	56	47
60	95	77	69
80	121	95	86
1000 ustablet	1296	1140	985
1000 stablet	1758	1529	1322
1500 ustablet	1944	1711	1477
1500 stablet	2605	2294	1979
2000 ustablet	2592	2280	1970
2000 stablet	3473	3058	2639

Noen har valgt å stenge hytta helt ned i vinter for å redusere strømregningene. Andre setter panelovnene i hytta på minimum når de er hjemme. Og varmer i hovedsak opp hytta med ved når den brukes.

prosessene. Den utnyttede varmemengden, netto energimengde, avgjøres av hvor effektiv ovnen vår er til å forbrenne veden. Tabellen er beregnet for ved med 20 % fuktighetsprosent. Den er basert på typiske vekter for vedsekkene presentert i det informative tillegget i Norsk Standard 4414 Ved til brensel. En kg ved med 20 % fuktighet inneholder brutto 4,32 kWt, uansett treslag.

Vedovner produsert før 1998 utnytter brutto energiinnhold med ca. 60 %. Vedovner produsert 1998-2015 med ca. 75 %, og ovner produsert etter 2016 med ca. 80 %. Kjøper du eksempelvis en ustabet 1500 liters sekk med bjørk som har maksimum 20 % fuktighet, så vil altså brutto energiinnhold være 1944 kWt dersom den har typisk vekt. Fyres denne sekken i en reintbrennende ovn med 75 % energiutnytting vil storsekken gi:

$1944 \text{ kWt} \times 0,75 = 1458 \text{ kWt}$ i form av varme til rommet. Dette tilsvarer samme varmemengde som om en panelovn på 1000 watt står påslått i 1458 timer, eller 60 døgn, altså ca. 2 måneder. Hvis prisen på denne storsekken er 1700 kroner blir energiprisen for fyringen: $\text{Kr } 1700/1458 = \text{Kr } 1,17$ per kWt. Denne energiprisen kan altså direkte sammenlignes med prisen på elektrisitet: Summen av kraftpris, nettleie og alle avgifter. ■

Vedovner egner seg også både til vannvarming og matlaging.

NORSK FORUM FOR VEDPRODUSENTER

Norsk Ved Forum for vedprodusenter bidrar med artikler om ved og vedfyring til Hytteeieren.

Vi er et interesseforum primært for næringsdrivende vedprodusenter, men også for alle andre som produserer ved på hobbybasis eller er interessert i ved.

Forumet har ca. 2500 medlemmer over hele landet.

Alle får tilsendt fagbladet Norsk Ved som er Norges eneste fagblad om ved.

Norsk Ved Forum for vedprodusenter er medlem av Skogbrukets HMS-utvalg og Standard Norge sin rådgivende komité for bioenergi.

Vi arrangerer fagdager for våre vedprodusenter over hele landet og bidrar med oppdatert informasjon om effektiv vedproduksjon og god kundebehandling.

Våre medlemmer dokumenterer via sitt medlemskap at de har en særlig interesse for vednæringen.

Vedkunder gir ofte tilbakemelding på at de helst kjøper ved av produsenter som er medlem av forumet.

Gavetips.

Vedfyreeren - en bok til glede og nytte

Jeg har nettopp lest meg igjennom en ny bok med tittel «*Vedfyreeren – om ved og vedfyring*», skrevet av Øyvind Stranna Larsen.

Det er Norsk Ved – Forum for vedprodusenter som står for utgivelsen.

De første sidene i boka tar oss med til tidenes morgen og gir oss et tankespill om historien og en antagelse på når ilden ble tent første gang. Deretter får vi et godt og interessant innblikk i norsk jernverkshistorie og norsk produksjon av vedovner. Boken sveiper også innom ny fyringsteknologi og hvordan det forskes på utvikling av nye ovner.

Tema om vedfyring har i den senere tid blitt superaktuelt, særlig i disse ekstreme strømpriser, god fyringsøkonomi og ikke minst viktig gir den oss en tankevekker på beredskap og hvor nyttig det kan være å ha et beredskapslager av ved tilgjengelig.

KONKLUSJON:

Dette er en bok som gir økt innsikt og gir en levende beskrivelse av

vedens betydning opp igjennom tiden. Sjøl om mange nok mener at de vet å behandle ved og vedfyring på riktig måte (også for leser) vil jeg nok påstå at det dukker opp mange tips som gir den beste utnyttelse av hvert eneste ilegg i ovnen. Boka er lærerik og interessant og vil ganske sikkert falle i god smak hos «vedfyreere» i de tusen hyttehjem. ■

En lærerik og informativ bok om vedfyring.

Foto: Bly

Trygghet på hytta –også når du ikke er der

Å sikre at det elektriske anlegget er trygt, er noe av det viktigste du kan gjøre for din hytte. Det sørger for sikkerheten når du er der, men gir også trygghet når hytta står tom. Er el-anlegget på hytta godkjent og tilpasset dagens strømforbruk?

Vi monterer også overspenningsvern, som beskytter mot lynnedslag og andre forstyrrelser. Garantert kvalitet på arbeid, materialer og utstyr i fem år.

Økning i pipebranner:

– Mange fyrer ekstra når strømmen er dyr

**I snitt er det drøyt 1200 pipebranner hvert år i Norge.
– I år har vi nådd halvparten av dette på bare tre måneder.**

Av: Frende Forsikring

Det sier brannekspert i Frende Forsikring, Øystein Øren om de 600 pipebrannene som er registrert til slutten av mars. Tallene kommer fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), som har statistikk fra 2016 og frem til i dag.

– Mange nordmenn har fyrt ekstra med ved i vinter for å slippe å bruke den dyre strømmen. Det har også ført til en økning i skumle pipebranner, sier Øren.

JANUAR LANGT OVER SNITTET

I januar i år var det 315 registrerte pipebranner i Norge. Snittet for januar månedene fra 2016 til i år er 264.

– Januar i fjor hadde faktisk enda høyere tall, men det hang sammen med en ekstremt kald vinter mange steder i landet. Når det ikke har vært så kaldt i år, men antallet branner er nesten like høyt, sier det sitt, forklarer Øren.

HØYESTE REGISTRERTE MÅNED

Trenden var tydelig på tampen av fjoråret også.

– I desember var strømprisene allerede i full galopp. Da registrerte DSB

388 branner i skorsteiner rundt om i landet, sier Øystein Øren.

Det er det høyeste månedstallet som er registrert hos DSB på fem år.

GJØR DETTE HVIS DU OPPDAGER PIPEBRANN

Ring brannvesenet og få evakuert bygningen, hvis nødvendig.

Ikke forsøk å slukke en brann som er ute av kontroll.

Lukk alle dører og ventiler til ildstedet.

Lukk alle dører, vinduer og luftventiler i rommet.

Fjern brennbare ting som ligger inntil pipa og se til at konstruksjon inntil pipa ikke blir overopphetet. Bruk hageslangen til å kjøle dette ned hvis det trengs og brannvesenet ikke er kommet.

Med riktig fyring unngår du pipebrann.

HUSK REGELMESSIG FEIING

For å unngå pipebrann er det noen ting du selv kan gjøre som huseier.

– Først og fremst er det viktig å få sett til pipen av en feier, regelmessig. Hvis feieren kontakter deg og det ikke passer, sørg for å avtale ny tid, så det ikke går i glemmeboken, sier branneeksperten.

Hvis du har hytte kan du ikke belage deg på at feieren selv tar kontakt.

– Det er du som eier som er ansvarlig for at pipe og ildsted får tilsyn på hytta, sier Øren.

DEN LIVREDDENDE RØYKVARSLEREN

– Når det brenner i en pipe er det ofte røyken som dreper. En utett pipe kan gjøre at røyk kommer inn i bygget om natta. Det viktigste du har for å bli advart i tide er en fungerende røykvarsler, sier Øystein Øren.

Frendeeksperten sier at du bør ha nok varslere til at lyden høres godt i alle oppholds- og soverom, selv om dørene er lukket.

Forskriften om brannforebygging krever minst en varslere i hver etasje, minst en varslere per 60 kvadratmeter og at det ikke er mer enn 12 meter mellom varslerne i samme hus.

– Jeg ville også tenkt at alle soverom skal ha røykvarslere, at alle barnerom bør ha det og at det er lurt å ha røykvarslere i nærheten av rom med vaskemaskin eller tørketrommel. Kjøkkenet og rom der du bruker levende lys er også lurt å ha varslere i, sier han.

HVA MED HYTTA?

– Husk også at det er samme krav til brannsikkerhet på hytta som hjemme hos deg. Batteriet på hytta kan pipe når du er borte og være ferdig når du kommer på besøk neste gang. Så sjekk gjerne batteriet hver gang du kommer til hytta, sier Øren. ■

En innføring i arveretten

Arv er noe som berører de aller fleste gjennom livet. Arv kan medføre mange praktiske problemstillinger, men like mange personlige. Arveoppgjør er dessverre opphavet til mange konflikter innad i familier, og kan føre til varige splittelser mellom søsken og generasjoner.

Arveloven kan fremstå komplisert, men er enkel å bruke. Loven legger opp til et system som de fleste kan nyte godt av. I denne artikkelen skal vi forsøke å forklare de sentrale reglene om hvem som arver etter lovens regler.

ARVEGANGSKLASSER

Utgangspunktet er at barn og deres etterkommere, avdødes livsarvinger, har førsteprioritet på å arve. Barn, barnebarn og deres etterkommere er i det vi kaller første arvegangsklasse. Det vanligste er at arven fordeles mellom avdødes barn. Dersom avdøde ikke har gjenlevende slekt i første arvegangsklasse, går arven over i andre arvegangsklasse. Da arver avdødes foreldre, søsken, søskens barn, barnebarn og oldebarn. Arv går kun over i neste arvegangsklasse om det ikke finnes gjenlevende slekt i den første arvegangsklasse. Der det ikke finnes gjenlevende slekt i andre arvegangsklasse, arver avdødes

«Arv går kun over i neste arvegangsklasse om det ikke finnes gjenlevende slekt i den første arvegangsklasse.»

Tekst:

**ADVOKAT MARTE RISØY OG ADVOKATFULLMEKTIG ELLA STORMO
ADVOKATFIRMAET ØKLAND & CO DA**

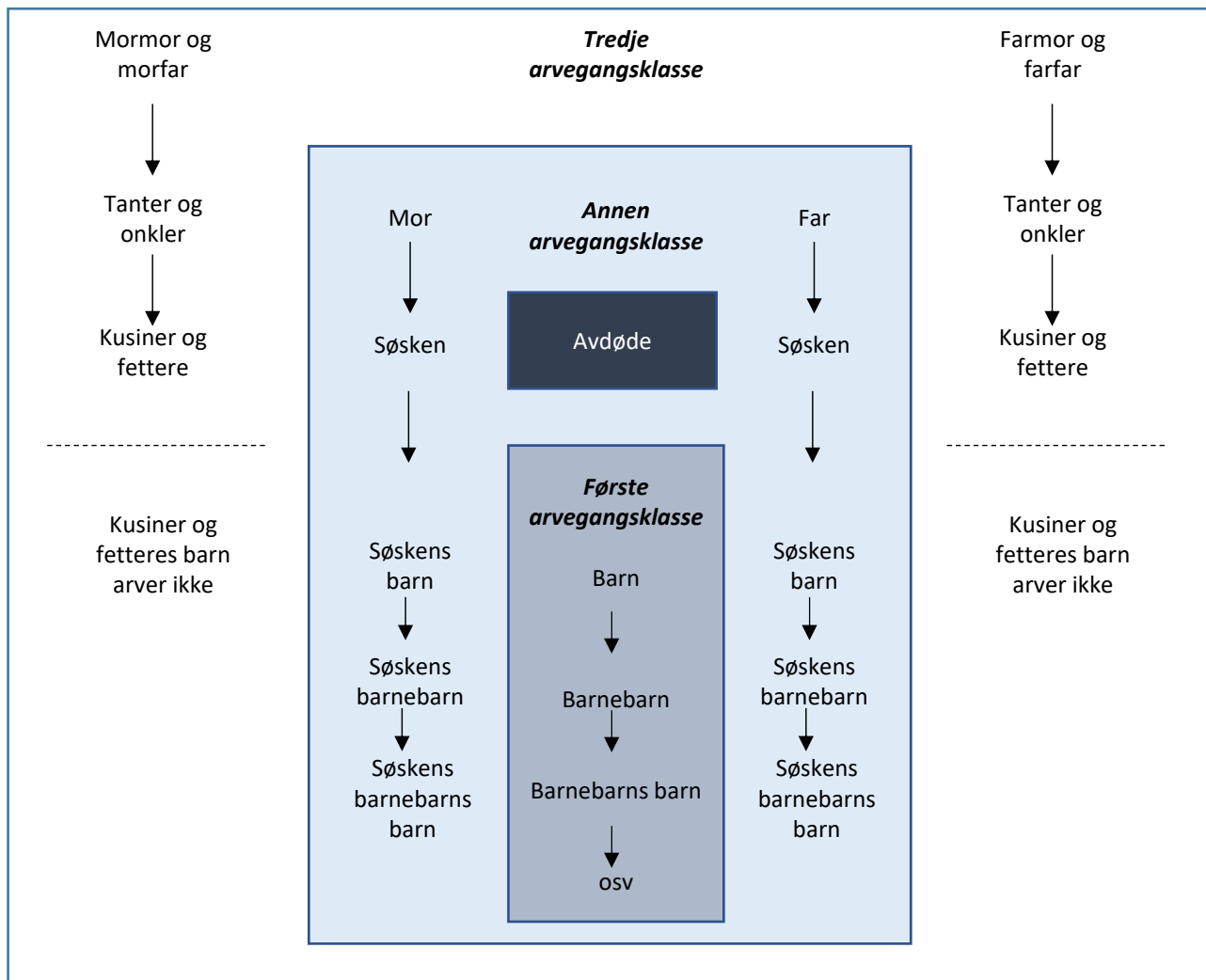
besteforeldre, tanter og onkler, kusiner og fettere. Dette er tredje arvegangsklasse. Slektninger som befinner seg utenfor tredje arvegangsklasse, arver ikke.

Alle arvinger arver like mye innenfor sin gren. Dersom avdøde har tre barn, vil hvert barn få én tredjedel hver. Dersom et arveberettiget barn skulle være avgått ved døden, vil deres arv fordeles videre til sine barn. Arven følger altså videre i den enkeltes gren.

EKTEFELLE OG SAMBOER

I vår illustrasjon er ikke ektefellen tatt med – men avdødes ektefelle har alltid arverett. Samboere har en begrenset rett til å arve.

Ektefellen arver alltid sammen med arvingene i første og andre arvegangsklasse. Hvor mye ektefellen arver, beror på hvor mye arv som skal fordeles. To tredjedeler av formuen til den avdøde er pliktdelsarv for livsarvingene. Denne er likevel aldri større enn 15 ganger grunnbeløpet i

folketrygden. Grunnbeløpet i folketrygden er per dags dato kr 111 477. Der avdøde ikke har gjenlevende arvinger i første eller andre arvegangsklasse, arver ektefellen alt.

Dersom du er samboer er reglene litt annerledes. Samboer som har eller venter felles barn med avdøde, har rett til en arv på fire ganger grunnbeløpet i folketrygden. Dersom du og samboer ikke har felles barn, må samboer begunstiges i testament for å arve.

HVEM SKAL OVERTA TINGEN?

Arveloven dekker den økonomiske siden ved et arveoppgjør. Det er ikke alltid like lett når oppgjøret skal gjennomføres i praksis.

Hvem skal overta eiendelene i et arveoppgjør? Det kan være mange følelser og forventninger tilknyttet arvegods. Etter arveloven kan arvingen overta bestemte eiendeler i boet hvis det ikke er noen av de andre arvingene som motsetter seg dette. Er det uenighet om en arving skal få overta

en eiendel, kan arvingen overta eiendelen hvis gode grunner taler for det, og det ikke er noen rimelig grunn for de andre arvingene til å motsette seg det. Eiendeler som ikke overtas, kan hver arving kreve solgt.

En hytte kan være blant typiske eiendeler som må fordeles. Dersom du har flere barn, kan problemer oppstå. Skal barna dele på hytta i fremtiden, eller skal én av barna overta den? Slike samtaler kan være vanskelige å ta – men kan

*Et ryddig testamente er viktig om du har barn fra flere ekteskap.
Foto: Johnny Cohen / Unsplash.com*

spare familien for mye konflikt. Det viktigste er å gjøre arvingene bevisst på dine ønsker. Dersom du selv deler hytte med din bror, kan det bli praktisk vanskelig dersom mange søskenbarn skal dele samme hytte

OM ØKLAND:

Advokatfirmaet Økland & Co DA er Norges Hytteforbund sin samarbeidspartner.

Økland er Romerikes største advokatfirma med kompetente, dedikerte og hyggelige medarbeidere. Vi har hovedkontor i Lillestrøm og avdelingskontorer i Oslo og på Eidsvoll.

Vi arbeider med et bredt spekter rettsområder, blant annet arv, skifte og fast eiendom, herunder veirett, vann og avløp, tomtefeste, naborett og bruksretter.

Medlemmer i Norges Hytteforbund får en time med gratis juridisk bistand av våre advokater, og deretter 20 % rabatt på veiledende timepriser.

i fremtiden. Jo flere arvinger, desto større potensiale for konflikt.

Vårt råd er derfor å være føre var – ta slike samtaler før problemene er et faktum.

I noen tilfeller kan det være gunstig å opprette testament. Dette gjelder særlig der du har barn fra flere samboer- eller ekteskap, ønsker å sikre gjenlevende samboer eller har spesielle ønsker for hvordan dine verdier skal fordeles. Vær oppmerksom på at det gjelder strenge formkrav for testament. Det er også begrensninger for hva som kan bestemmes i testament. Vi anbefaler at man tar kontakt med advokat for å være sikker på at testamentet blir satt opp riktig.

EKSEMPEL

Vi vil nå komme med tre eksempler som viser hvordan arv skal fordeles i ulike livssituasjoner.

Avdøde er gift og har to barn:

I dette tilfelle vil den gjenlevende ektefelle ha rett til én fjerdedel av arven. Det resterende vil de to barna dele på. Den gjenlevende ektefelle har som hovedregel rett til å sitte i uskifte ut sin levetid.

Avdøde har ingen barn:

Dersom den avdøde er gift, har ektefellen rett til halvparten av arven. Det resterende arver slektninger i andre arvegangsklasse. Der det ikke er

gjenlevende foreldre eller søsken, vil ektefelle arve alt. Dersom den avdøde er enslig og har gjenlevende slekt i andre arvegangsklasse, er det disse som arver.

Avdøde er samboer og har egne barn:

Dersom den avdøde har eller ventet barn med samboer, har samboer rett

til arv tilsvarende fire ganger grunnbeløpet i folketrygden. Barn den avdøde har fra tidligere samboer- eller ekteskap arver de resterende verdier. Dersom den avdøde ikke har eller venter barn med samboer, skal avdødes egne barn arve alt. Samboer blir ikke begunstiget med mindre det gjøres i testament. ■

KOMMENDE TEMAER:

Denne artikkelen er den første i en serie om arv og skifte. I de neste utgavene av Hytteeieren vil du kunne lese mer om testament, fremtidsfullmakt og forskudd på arv.

PRESSEMELDING, PUBLISERT VIA NTB

Regjeringen svikter hytteeierne – gang på gang

Norges Hytteforbund har ved flere anledninger påpekt hvor dårlig ordningen med tilbakebetaling strømstøtten treffer. I sommer ga NVE – Norges vassdrags- og energidirektorat en åpning for å gi strømstøtte for de som hadde hytta som bolig. Det falt regjeringen tungt for brystet og de satte raskt en effektiv stopper for det.

Samtidig sier Olje- og energiminister Terje Aasland (på NRK i beste sendetid) at alle husholdninger skal få en strømstøtte. Det er faktisk slettes ikke sant og forteller oss at hele konseptet halter.

IKKE NOK Å BO PÅ HYTTA

Norges Hytteforbund får stadig henvendelser fra fortvilte hytteeiere som har meldt flytting og har bodd på hytta i en årrekke, enkelte i så lenge som 15 år. De har alle år betalt sine skatter, gebyrer og avgifter til hyttekommunen og ellers vært i god tro. Mange har hytta som eneste bolig, og barn som går på skolen. Andre er pensjonister. Felles for dem alle er at de mottar de samme kommunale tjenestene som andre innbyggere.

Kommunene på sin side har ikke opplyst om at man må søke bruksendring. Det er nemlig det loven krever for å kunne bo på hytta. Kommunen får inn skattepenger, men har unnlatt å informere om at hytteeieren bor på hytta ulovlig. Det har de nemlig plikt til å gjøre, i flg. Lov om behandlingssaker (forvaltningsloven) – Lovdata

Norges Hytteforbund får stadig henvendelser fra fortvilte hytteeiere som har meldt flytting og har bodd på hytta i en årrekke, enkelte i så lenge som 15 år.
Foto: Erik Helli

BOR PÅ HYTTA – MEN FÅR IKKE LENGER STRØMSTØTTE

Helt fram til i høst kunne alle med bostedsadresse (det gjelder over 10.000) på hytta få strømstøtte. Nå har staten gitt kontrabeskjed til strømselskapene om at hytta må være registrert i matrikkel som bolig. Om det er primærbolig eller sekundærbolig er uvesentlig, men fritidsbolig? Nix!

Dette var nok et eksempel på hvordan ordningen som regjeringen har satt opp treffer så utrolig skeivt. Å søke bruksendring koster i enkelte kommuner opp mot kr 30.000 i saksbehandlingsgebyr, samtidig som søknaden kan bli avslått. Andre kommuner som f. eks Nore og Uvdal kommune ønsker å gi amnesti fra hele ordningen. Det har statsforvalteren imidlertid satt en stopper for. ■

LESERINNLEGG

Aller først: Gratulerer med sammenslåingen og lykke til

– det er sikkert lurt med et stort enn to små. Vi får se.

Jeg har lest den siste lederen i Hytteeieren (?), og det er sånn umiddelbart lett å si seg enig med Audun Bringsvor (tidligere leder i Norsk Hyttelag), det blir vel mange skatter o.l. etter hvert, det baller fort på seg. Selv er jeg eier av en liten (ca 55 kvm) og enkel hytte og betaler eiendomsskatt selv om den står på bygslet grunn. Og så er det renovasjonsavgift og brøyteavgift, som sagt, det baller lett på seg. Men strømstøtte? Den er verre.

Jeg var på hytta i slutten av oktober for å sjekke at alt er greit, få gjort den klar for vinteren, og ikke minst sette ut feller o.l. før musene kupper kåken. Det første jeg gjør etter å ha låst meg inn og tatt en rask sjekk av tilstanden, er å ta vannbøtten og gå en tjuve tretti meter til bekken etter vann. En bekk som forøvrig aldri går tom, hytta ligger på fjellet på sørvest-landet og der er tørrår en teoretisk størrelse uansett hvilke unnskyldninger diverse politikere kommer opp med for å forklare strømpriskrisen.

Så er det å fyre i ovnen, en god, gammel koksovn som varmer utmerket med tørr bjørkeved. En definitiv del av hyttesjarmen er å merke at en kald og noen ganger rå hytte jevnt og trutt blir lun og varm. Vinterdagen, når vi noen ganger kommer opp til tjue blå, tar det ett døgn før varmen sitter i veggene, vanligvis er det varmt i løpet av en ettermiddag / kveld.

Lys? Solceller. Komfyr, toalett, dusj går på gass, vi har gassovner til å spe på med. Dette går utmerket og driftskostnadene er lave selv om gassen også har steget i pris pga. energikrisen på kontinentet. Jeg betaler ca 5000–6000 pr år, inkl skatter og avgifter.

Hytta er som nevnt på ca 55 kvm, jeg kan ikke kjøre til døren, men må gå opp en noe bratt bakke. Jeg kan heller ikke ringe hytta varm. Det er selvsagt heller ikke snakk om varmekabler på do eller i hallen, for ikke snakke om vinkjeller. Å ja, jeg vet det finnes både varmekabler, boblebad og vinkjeller. Jeg ser ofte, i hyttefeltene på Mjølfjell,

i Sirdal eller Valdres, «hytter» som glatt parkerer min enebolig, og den er rimelig stor, med veier til hver eneste dør, jeg blir ikke forbauset om de har varmekabler i oppkjørselen også, ikke bare i vinkjelleren.

Bærekraftig? Ikke i det hele tatt. Så, nei, jeg synes ikke synd på fjellets og sjøens huseiere i det hele tatt. For ordens skyld. Jeg har mye komfort hjemme, synes at det er kontrastene som gir livet krydder, og nei, jeg fins ikke misunnelig.

Men rop ikke på strømstøtte. Rop heller på regjeringen og forlang handlekraft. Vi har en strømpriskrise, ikke en strømkrisen. Regjeringen kan ta kontroll over markedet, regulere eksporten og sette krystallklare krav til fyllingsgraden i magasinene. Politikerne kan slutte å lyve om Putin og krigen i Ukraina. 21/12 - 2021 kostet strømmen 3 kr pr kw. Russland invaderte Ukraina i februar 2022.

Per Svein Dufva, fornøyd hytteeier

SAMARBEIDET MED GUDBRANDSDAL ENERGI AVSLUTTES

Norges Hytteforbund har i flere år hatt flere god strømavtaler med Gudbrandsdal Energi (GE). På grunn av utviklingen i et stadig mer komplisert strømmarked har det i den siste tiden vært utfordrende å fremforhandle avtaler som gir våre medlemmer tilfredsstillende fordeler.

Derfor har vi i enighet med GE avsluttet avtalen.

GE har generelt gode tilbud og om du ønsker å fortsette å være kunde hos de behøver du ikke gjøre noe. Du vil motta utfyllende informasjon fra GE.

Vi takker Gudbrandsdal Energi for et godt og ryddig samarbeide.

Medlemsfordeler

ØSTBY AARSKOG ADVOKATFIRMA AS

En av de mange fordelene ved et medlemskap i Norges Hytteforbund (NHF) er tilgangen til juridisk bistand. NHFs medlemmer er prioriterte kunder hos Østby Aarskog Advokatfirma AS og har inntil en time gratis veiledning. Medlemmer vil få 20 % rabatt på de til enhver tid gjeldende timepriser. Henvendelser skal sendes inn via kontaktskjema på våre nettsider;
<https://hytteforbund.no/kontakt/>

DYRE ØSTBY MAURITZ AARSKOG
ØSTBY AARSKOG ADVOKATFIRMA AS

ØKLAND & CO

En av de mange fordelene ved et medlemskap i Norges Hytteforbund (NHF) er tilgangen til juridisk bistand. NHFs medlemmer er prioriterte kunder hos Økland & CO) og har inntil en time gratis veiledning. Medlemmer vil få 20 % rabatt på de til enhver tid gjeldende timepriser. Henvendelser skal sendes inn via kontaktskjema på våre nettsider;
<https://hytteforbund.no/kontakt/>

Økland

VERSABATT BATTERIPAKKE

Portabel og allsidig batteripakke fra Versabatt. Versabatt gir deg det siste innen batteriteknologi. Dette gir deg en lett, kraftfull, robust løsning for lagring av strøm. Konstruert og produsert i Norge, og testet etter gjeldende sikkerhet og kvalitetsstandarder. For oppdatert informasjon og priser; se <https://versabatt.no/>

VERSABATT

IF TILBYR GRATIS TEKNISK RÅDGIVING

Norges Hytteforbund har inngått samarbeidsavtale for levering av forsikring av fritidsboliger til våre medlemmer. For nye kunder av IF får du 30 dager gratis hytteforsikring. Det sitter 300 rådgivere fordelt over hele Norge klare til å hjelpe deg med teknisk rådgiving. Ring 21 49 24 00.

FÅ 10 PROSENT RABATT PÅ TAKSTIGER

Har du hatt besøk av feier og fått pålegg om å montere takstige? Fortvil ikke. Som medlem i Norsk Hyttelag får du 10 prosent rabatt på alle stiger til alle typer tak (også torvtak). Om du bestiller sammen med naboen, får dere også 10% rabatt på montering.

STIGER
TIL TAK

INNTIL 40 % RABATT HOS MONTÉR

Skal du pusse opp, bygge på eller bare vedlikeholde hytta, er det lønnsomt å være medlem i Norsk Hyttelag. Vis medlemskortet ditt og få rabatt på «alt» (med unntak av kampanjevarer og fast lavpris).

Montér

INNTIL 25 % RABATT HOS ELFAG

Elfag er Norges største og mest kjente elektrikerkjede med hele 110 medlemsbedrifter over hele landet. Nå får du 10 prosent rabatt på timeprisen (ordinært kr 975,-) og hele 25 % rabatt på materiell.

elfag

20 % på inngang svømmehall og
20 % på bowlingspill.

Besøk Langedrag Naturpark og få halv pris på alle barnebillett. Tilbudet gjelder hele året unntatt juli.

Som medlem får du 20 % rabatt på:
• bobkjøring sommer og vinter
• kjelkekjøring
• inngang hoppårn

Ellevill bademoro for hele familien. Hos Tropicana på Gol får du nå hele 50 % rabatt for både store og små!

HADELAND GLASSVERK

20 % i fabrikkutsalget
20 % hos Mester Pizzeria

MEDLEMSBLADET HYTTEEIEREN

Fire ganger i året får du medlemsbladet Hytteeieren i postkassa. Her kan du lese artikler, reportasjer og nyttig stoff som er spesielt relevant for deg som er hytteeier. Hytteeieren kommer ut før påskeferien, før sommerferien, før høstferien og før juleferien.

Kryssord

Retts løsning premieres med FLAX-lodd!

Litt hjemmetrim på nest siste side...

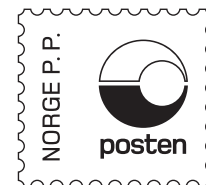

								SKJEDD MED HYTTE- LAGET OG FORBUNDET	FORBANT- LIG- LENDE ADAMS Hustru				
												←	
									DØN- NE				
									MÅNED NAVN PÅ IRLAND			↑	
ELAS- TIKK	↓	I ET BERED- SKAPS- LAGER	↓	PYSE, TUFES	GAMMEL BIBELSK BY SIDE						DACS- DATO		
↳									KJENNE		" PÅ ENBETS VEGNE "		
IKKE ØNSKET	↓	"MNERT" ENE- STÆNDE							POPU- LÆRT		ENTALL (FORK.) BELG- FRUKT		
↳									TRAKT	VY TID- LIGERE		FOLKE- TRYGD- BEGREP	↑
KORT SNUESPILL											USANN- HET TRYCK, LEDIG		
↳					HOTELL- KJEDE I MANILA	RESTER FRA PEISEN			STØV			KJENT BYGG I STOCK- HOLM	
FRAN- VIS- NING													↑
VEDER- BUK	↳												
↳					HUMANI- TÆR- STIFTEL- SE (FORK)				SVI	VEER		BLÅSE	
BRASER											FAMILIE- MED- LEN		
BRYGGE, PIR		FROSSET VANN	↳									GREIT	SAUE- LÅT
↳					ROMER- TALL 50	PRESI- DENT I KONGO †							MÅLE- ENHET
	↳												↗

Kryssordforfatter: Rolf Bangseid

Svarfrist: 1. februar og sendes inn slik:

E-post: norges@hytteforbund.no | Post: Norges Hytteforbund, Billingstadsletta 25, 1396 Billingstad

Retur: Billingstadsletta 25, 1396 Billingstad

Samme
medlemsfordeler
som før

Norsk Hyttelag og Norges Hytteforbund slår seg sammen.

– Sammen blir vi enda sterkere
og skal jobbe for alle hytteeiere i Norge,
sier fra venstre Trond G. Hagen
og Audun Bringsvor.

#norgeshytteforbund

facebook.com/
NorgesHytteforbund